

SLUNCE OPRAVDU ŽHAVÉ

/Alice Veselá: Žhavé slunce nad Angolou, Panorama, Praha 1983,
248 stran textu, 16 stran černobílé a 8 stran barevné přílohy, 21 Kčs/

Angolská lidová republika - exotická země na jihozápadním pobřeží Afriky, bývalá portugalská kolonie - to je místo, kde autorka knihy tráví již pátý rok. Je pochopitelné, že její znalost Angoly není povrchní. Před očima čtenáře očivá dům na Miramaru a jeho obyvatelé, Luanda a okolí, pláže, ostrovy, muzea i tržnice, seznamujeme se s angolským venkovem, jednotlivými provinciami, přírodními rezervacemi Kissamou a Bikuari.

Na své si přijdou zájemci o historii /v kapitole o počátku 17. století, kdy v zemi vládla legendární královna Nzinga a v exkurzi do dějin konžského království/ i o historky, neboť stejně jako v jiných afrických zemích se orální tradici uchovalo mnoho zásračných příběhů a legend, ke kterým lidová tvorivost a pověrčivost neustále přidává další /existence hadího muže musela být před časem skutečně dementována veřejnými sdělovacími prostředky/. Prostý Angolan, dokonce i v hlavním městě, stále věří na kouzla, kouzelníky a jasnovidce a zvláště na venkově jsou živé tradice mnoha kultů a rituálů.

Do výkladu humorných historek zazní v molové tónině kapitolka o úmrtí prezidenta ALR a velkého básníka Antónia Agostinha Neta. Zajímavým doplňkem je také vyprávění o hlavním městě Konžské lidové republiky Brazzavillu a jeho srovnání s Kinshasou a exotikou vonící výlet na ostrovy v Guinejském zálivu se zvláštním názvem Demokratická republika Svatého Tomáše a Prince.

Potud by se dalo říci, cestopis jakých bývá většina. Ale v knize Alice Veselé se často dovídáme o věcech, které by běžný cestovatel v zemi nemohl zaznamenat a těžko by mohl citlivě posoudit jejich dopad: o požáru Petroangolu, o minách na silnicích, o záškodnických akcích protivládní skupiny UNITA, o dobrodružných cestách, které bylo nutno podniknout

se silnou vojenskou ochranou. Mezi řádky se lze dočíst i o "drobných" potížích každodenního života - teplá voda neteče, zapomenout doma pití znamená žíznit, zelenina a ovoce jsou vzácností, návrat s cesty vojenským nákladním letadlem nejen že není ničím nemožným, ale stává se za dané situace jedinou možností, civilní letadlo, které třikrát za sebou startuje a zase pro technickou poruchu přistává, pocuchá nervy zřejmě jen Evropanům apod..

Autorka má smysl pro humor, přecházející často ve velmi jemnou ironii, která se nezastavuje ani před vlastní osobou či před ostatními členy rodiny. Načrtává portréty svérázných postaviček prostých Angolanů i vedoucích osobnosti z angolského hlavního města a z provincií. Přes veškerá organizační a bezpečnostní omezení se jí podařilo procestovat zemi. "de Cabinda a Cunene" - od provincie nejsevernější, která je od Angoly geograficky odtržená, až po nejjižnější část, neustále ohrožovanou výpady z Jihoafrické republiky, a ze svých zážitků vytěžila maximum. Faktické vyprávění je stále oživováno vtipným komentářem a události jsou sledovány očima příslušníka dosti odlišné kultury, pro kterého, přes všechnu snahu pochopit, zůstávají některé jevy afrického života nepochopitelné. Cestopis nás takto poučuje o nesnadném umění přizpůsobit se náročným podmínkám života v tropické zemi, v níž nadto vládne velmi komplikovaná politická a hospodářská situace.

Angola je země, o niž se mluví a o niž se také bojuje. Československo se snažilo přispět k obnově angolského hospodářství hlavně vysíláním odborníků, kteří by nahradili po revoluci uprchlé Portugalce, a přes nedávný teroristický akt skupiny UNITA proti našim expertům bude jistě v pedpoře této správě země pokračovat. A také o tom vypovídá kniha Alice Veselé.

Ivana Lukačovičová